

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อและนามสกุล นางสาวชนันท์ สนสาขา
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร.พลสรานู สราญรัมย์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สิงห์คำ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

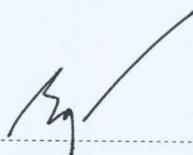
(อาจารย์สำราญ สาราบรรณ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พลสรานู สราญรัมย์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สิงห์คำ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา รุ่งโรจน์วิทย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ของเกษตรกรในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้วิจัย นางสาวธนนันท์ สนสาขา รหัสนักศึกษา 2599000102

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร.พลสรณ สุราญรัมย์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สิงห์คำ

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกร 3) ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 25,321 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน โดยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ คำนวณง่ายด้วยการจับสลาก ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 52.46 ปี จบชั้นประถมศึกษา มีประสบการณ์การผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 27.99 ปี และประสบการณ์การผลิตมะพร้าวอินทรีย์เฉลี่ย 5.39 ปี พื้นที่ผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย 31.48 ไร่ แรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2.15 คน แรงงานรับจ้างเฉลี่ย 3.75 คน ต้นทุนการผลิตมะพร้าวทั่วไปเฉลี่ย จำนวน 5,987.71 บาทต่อไร่ รายได้จากการขายมะพร้าวทั่วไป เฉลี่ย 254,780.65 บาทต่อปี มีหนี้สินเฉลี่ย 374,313.73 บาทต่อครอบครัว มีการติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรรายอื่นเฉลี่ย 2.96 ครั้งต่อเดือน มีการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรโดยเฉลี่ย 1 เดือน 1.09 ครั้ง ได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตพืชอินทรีย์ 1.90 ครั้งต่อเดือน ได้ประสบการณ์การฝึกอบรมเกษตรกรอินทรีย์โดยเฉลี่ยใน 1 ปี 1.64 ครั้ง (2) แรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ โดยรวมอยู่ระดับค่อนข้างสูง โดยแรงจูงใจด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูง (3) ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยความต้องการความรู้ในการแนะนำส่งเสริมเนื้อหาความรู้ ด้านการตลาด ด้านผู้ส่งเสริม อยู่ระดับมากที่สุด (4) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอินทรีย์ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เกษตรกรมีปัญหาในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์อยู่ระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ ไม่ทราบขั้นตอนการปฏิบัติตามหลักและวิธีการเกษตรอินทรีย์ พ่อค้ากลางราคา แผลงราคาสูง เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการส่งเสริมให้ความรู้เรื่องข้อกำหนดเกษตรอินทรีย์เพื่อเกษตรกรปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จัดให้มีตลาดรับซื้อผลผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ มีมาตรการป้องกันพ่อค้ากลางราคา ถ่างทอดความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการทำเกษตรอินทรีย์ในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การส่งเสริมการผลิต มะพร้าวอินทรีย์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Thesis title: Extension of Organic Coconut Production by Farmers in Prachuap Khiri Khan Province

Researcher: Miss Thananun Sonsakha; **ID:** 2599000102 ;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Phonsaran Saranrom; (2) Dr. Junya Singkham; Assistant Professor;

Academic year: 2017

Abstract

This research aimed to study: 1) basic of personal, economic, and social characteristics of farmers, 2) incentives of farmers for the coconut production adhering to organic farming system, 3) extension needs of farmers to produce coconut adhering to organic farming system, and 4) the problems and suggestions of farmers in agricultural extension of coconut production adhering to organic farming system.

The populations in this study were 25,321 coconut growers registered with Prachuap Kiri Khan Provincial Agricultural Office, 100 samples were selected by Taro Yamane formula and using simple random sampling. Data were analyzed by a computerized program using statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, minimum and maximum values.

The results of this research were showed that (1) most of farmers were female with an average age of 52.46 years, and completed primary education. They had experience in coconuts production for an average of 27.99 years, experience in organic coconut with an average of 5.39 years. They had coconut production area with an average of 27.18 rai (1 rai = 1,600 square meters), averages of 2.64 household farm workers and 3.71 employed workers. The average general coconut production cost was 5,987.71 baht per rai, averages of annual coconut production income and family debt were 254,780.65 baht and 374,313.73 baht respectively. They communicated with other farmers with an average of 2.96 times per month and agricultural extensionists with, an average of 1.09 times per month. They received information on organic crop production with an average of 1.90 times per month and had training experience in organic farming with an average of 1.64 times per year. (2) Incentives for coconut production adhering to organic farming system, the overall level was relatively high and motivation of health and environment was high level. (3) Extension needs of farmers to produce coconut adhering to organic farming system, the overall level was high, extension needs of farmers about the knowledge concerning in the field of extension and marketing was at the highest level. (4) Farmers had problems with the production of organic coconut in overall in moderate level. The problems of coconut production adhering to organic farming system was high level within three issues, the first – lack of knowledge of the procedure to follow the principle and method of organic farming, the second - undersold price by local merchant, and the last – spreading insect . On the other hand, farmers suggested that it should be knowledge extension of the requirements of organic farming and coconut market for organic farming in the area. Support the measures to prevent merchants undersell and knowledge transferring about innovative technology that was beneficial to organic farming continually.

Keywords: Extension of production, Organic coconut, Prachuap Khiri Khan Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.พลสรานู สราญรัมย์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรรยา สิงห์คำ จากแขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณ นายสำราญ สารบรรณ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ประธานกรรมการสอบที่ให้คำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทุกท่าน รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

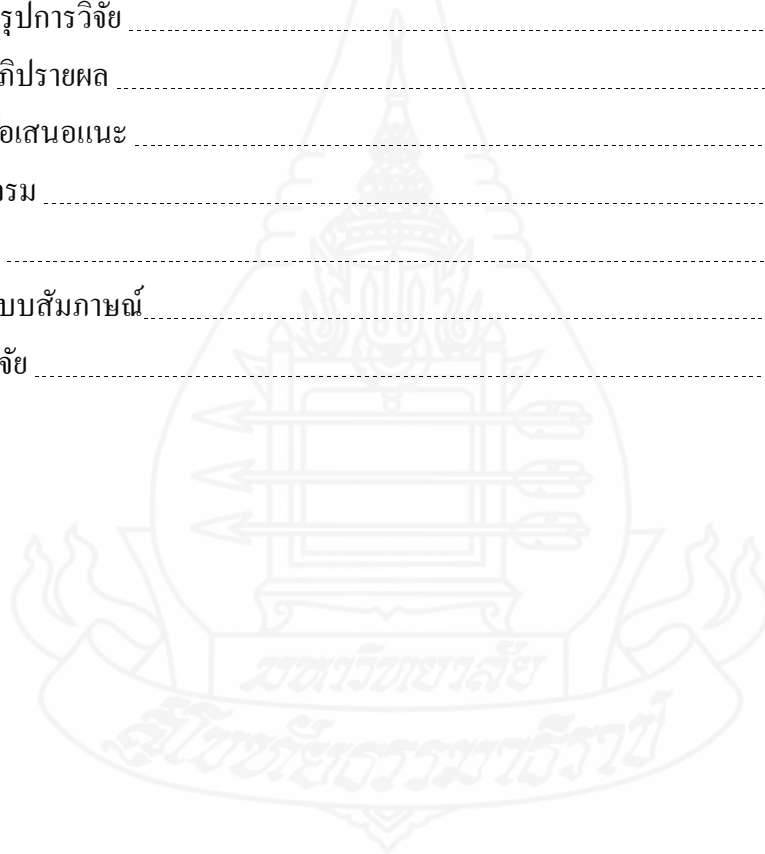
ธนันท์ สนสาขา
กันยายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามคำศัพท์	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
สภาพทั่วไปของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	6
แนวคิดเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์	10
การผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	31
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการการส่งเสริมการเกษตร	36
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าว	56
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์	68
ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์	74
ปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์	79
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
สรุปการวิจัย	87
อภิปรายผล	90
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	104
แบบสัมภาษณ์	105
ประวัติผู้วิจัย	114

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงพื้นที่ทำการทำการเกษตร (มะพร้าว) ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	9
ตารางที่ 2.2 แนวทางการพัฒนามะพร้าวอินทรีย์.....	29
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร.....	57
ตารางที่ 4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	59
ตารางที่ 4.3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ.....	62
ตารางที่ 4.4 การผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อพึ่งพาตนเอง.....	64
ตารางที่ 4.5 ปัจจัยทางสังคม.....	66
ตารางที่ 4.6 สาเหตุที่เกษตรกรไม่ผลิตมะพร้าวอินทรีย์.....	68
ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจการผลิตมะพร้าวอินทรีย์.....	69
ตารางที่ 4.8 ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์.....	75
ตารางที่ 4.9 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์.....	80
ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวตามระบบเกษตรอินทรีย์.....	85

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 5.1 สรุปความรู้ที่ได้จากการวิจัย	97

